

Enne kooliaasta algust kogunesid koolijuhid

Läinud reedel kogunesid uue õppeaasta eelsele nõupidamisele Võru 1. Põhikooli saali maakonna koolide juhid ja koolide ametiühingujuhid. Meenutamaks MRP nukrat aastapäeva, süütas hariduskoondise juhataja Arvi Leosk mälestusküünlad.

A. Leosk andis teavet 3päevastest ringsõidust maakonna koolides, nentides, et küllap oli see viimane taoline ülevaatus. Tulevikus peaks koolide valmisolek enne uut õppeaastat huvitama ennekõike esmatasandi omavalitsusorganeid, kelle käsutusse majad lähevad. Sellele vaatamata olnud üldmulje hea. Lapidud, värvitud, remonditud koolihooned on laste vastuvõtuks valmis, koolide ümbrused jätsid märkimisväärselt ilusa mulje. A. Leoski sõnuti olnud ka pisipuudusi, mis kohapeal välja öeldud.

ÕPILASTE TOITLUSTAMINE

ÜTE toitlustamisel olevate koolide koolilapse lõuna hakkab uuest õppeaastast maksmata 2,50 rbl. Pikapäevarühma lastel lisandub sellele veel 2 rbl. Internaatides on toidupäeva maksumus 6,08 rbl.

Koolieine maksumusest jääb lapsevanema kanda 1 rbl. Ülejäänud on lubanud kompenseerida maavalitsus.

Pikale päevale ja internaatidele praegu juurde maksu ei ole. Toenäoliselt hakkab õpilaste arv pikapäevarühmades ja internaatides vähenema.

Mis saab lastest, kelle kodune olukord toiduraha ei võimalda? A. Leoski sõnuti on näiteks Antsla vallavanem lubanud leida nende laste jaoks toetussummad. Varstu Kesk-kooli direktor Heino Savi tegi ettepaneku pöörduda maavalitsuse poole taotlusega leida kompensatsioonid ka pikapäevarühmade õpilaste toitlustamiseks. A. Leoski lubas ettepaneku maavalitsusele edasi anda, kuna probleem on tõepoolest põhjendamatagi selge.

PÕHIKOOI HARIDUS ON KOHUSTUSLIK

Kohustusliku keskhariduse nõue on tänaseks minevikuks saanud. Küll aga peavad kõik õpilased läbima põhikooli (9 klassi). Õpilane võib lahkuda koolist põhikooli lõpetamise järel või 16aastaseks saamisel. Vajadusel võib teda ka koolist välja heita. Kui laps ei jõua üldhariduskoolis edasi või on tema käitumises hälbeld, mis teevad põhikoolis õppimise võimatuks, siis on tema jaoks maakonnas uuest õppeaastast avatud Urvaste Internaatkool, kus põhikool on nõus õpetama õpilasi ja erikool on nõus neid majutama.

Ohtukoolide võrk töötab edasi. Kutseõppeasutustes antakse võimalus edasi õppida nendel, kes on lõpetanud põhikooli 7 klassi.

Keskhariduse omandavad õpilased, kes pärast põhikooli lõpetamist läbivad keskkooli või kutsekooli. Mõlemad annavad keskhariduse: keskkooli, keskkutseharidus.

Kõrgharidus on võimalik saada nüüdsest ka Tartu Õpetajate Seminarist, Viljandi kolledžist, Tallinna Merekolledžist, Narva Pedagoogikakolledžist. See on kõrghariduse rakenduslik tase.

Kõrghariduse kraadiga tase on kõrgkooli diplom (ülikoolid, instituudid).

200 VÄLISMAIST TELEFONI

«Võru Lions Klubi on õppeasutustele kinkinud 200 välismaist telefoniaparaati, ütleb nõupidamisel A. Leosk. Kuigi paraku on need telefonid töös olnud keskmiselt 20 aastat, mistõttu mikrofonid on kulunud. Kuuldavus pidavat vaatamata sellele hea olema.

MAJANDUSKULUD JA KOOI HOOLEKOGU

Koolides on lubatud ametisõitudeks kasutada isiklikku autot. Kompensatsiooni suuruse määrab iga kooli direktor ise oma kooli rahasid arvestades.

Praktiliselt kõik kooli finantstegevuse kontrollorganid on kadunud. Need funktsioonid peab enda kanda võtma kooli hoolekogu. Koolidel on tänapäeval ka oma valuutavarved. Hoolekogu võib jälgida, kas neid summasid ei kasutata isiklikel eesmärkidel. Hoolekogusse kuuluvad reeglina kõik need, kellest sõltub kooli heaolu (haridusosakonna, valla, majandi vms. esindajad, lapsevanemad jne.).

Opilaste transpordi maksab kinni see, kes kooli finantseerib. Mis saab aga õpetajatest, kes iga päev bussiga linnast maale tööle sõidavad? Küsimus jäi lahtiseks.

KÜLALISESINEJA HARIDUS-

MINISTEERIUMIST

Koolijuhtidele tõi haridusministeeriumi poolt edusoo-vid algavaks õppeaastaks koolikorraldusosakonna juhataja Valeri Aava. Põhiliselt kõneles ta koolide tegevuse õiguslikust alusest. Kõik haridusasutused (v.a. ülikoolid ja huvikoolid) kuuluvad hariduskorralduse osakonna vald-konda. Kõik, alates lastepäevakodudest.

Teatavasti ei ole Eesti Vabariigis veel vastu võetud haridusseadust. V. Aava sõnuti on seadused valmis, läbinud mitmed ekspertnõukogud, ka valitsuse nõukogu, ent parlamendil on momendil tähtsamat tegemist kui haridusseadust arutada. V. Aava oletas, et seaduse projektis on mõndagi, mida ei ole vaidlustatud ja mis tegelikult juba toimib. Kõneleja käsitles põhimõtteid, millest lähtub haridusministeerium algaval õppeaastal.

OMANDIKÜSIMUS

Kes kui palju hakkab käsutama koolimaju? Siin on omad pädevuse piirid haridusministeeriumil, maakonnal, vallal, linnal. V. Aava rõhutas, et kellele kool ka ei kuuluks, kohaliku taseme kompetentne organ peab ik-

ka olema eelkõige haridusosakond. Kuigi majandustegevus käib valla kaudu, õppekasvatustöö kompetents kuulub siiski haridusosakonnale. Haridusosakondade põhimäärus on ettevalmistamisel.

Koolide üleandmine toimub maakorraldusosakonna poolt tehtud ettepanekute põhjal.

Missugused koolid muutuvad munitsipaalomandiks, valla või linna koolideks? Riigi omandisse jäävad kõik tehnikumid ja enamik kutsekesk-kooli. Osa kutsekooli on antud munitsipaalhaldusesse.

ÕPETAJATE PALGAD

Õpetajad on nüüdsest kuulutatud riigiteenistujateks.

V. Aava soovitas uut palgajuhendit lugeda väga tähelepanelikult, selles olevat väga palju võimalusi. Õpetajate tundide normaalkoormus on 18—22 tundi. Palk peaks sõltuma ka sellest, kas õpetaja töötab uue õpikuga või mitte, on tal üldse õppevahendeid. Kui palju läheb õpetajal tarvis lisa-aega tundide ettevalmistamiseks jne.

V. Aava heitis haridustöötajate ametiühingule ette kõrvalehiilimist uue palgasüsteemi ettevalmistustööst. A/ü. ei võtnud enesele vastutust ja omab nüüd seda suuremaid võimalused kritiseerimiseks. Palgakäskkirja puuduseks pidas V. Aava, et selles pole jõutud anda selgitusi nüanssidele.

Seekord, nõupidamisel, palgasüsteemi täpsema tutvustamiseni ei jõutudki. Hariduskoondise ekonomist Anne Plakk tutvustab koolijuhtidele uut palgakorraldust nädala alguspäevil.

KOOLIDE AVAMINE JA SULGEMINE

Ka see on punkt, mis uues haridusseaduse projektis ole-mas. Nii näiteks märkis V. Aava, et läinud aastal tekkis Eestis 27 uut algkooli (alates 3st õpilasest, kuni 14 õpilast koolis). Sel aastal avatakse 26 algkooli. Koolide avamine on meeletult kallis, mistõttu peaks olema läbi-mõeldud avamise otstarbekus, tehtud kindlaks, et sinna tuleb õpilasi ja õpetajaid ja et oleksid ruumid. Õpilaste olemasolu ja tingimuste olemasolu on tähtis, mitte kooli avamine või taasavamine kooli enda pärast.

Erakoolide ja gümnaasiumide avamise kohta märkis V. Aava, et tegevusloa nende taotlejad küll saavad, ei saa aga esialgu dokumentide väljandmise õigust, mistõttu eksamid-arvestused tuleb lõputunnistuste või diplomite taot-lejatel anda mõne teise kooli juures.

Haridusministeerium on pidurdanud gümnaasiumide avamise protsessi, kuna ei ole mõeldav, et üks või teine keskkool end lihtsalt nimetaks ümber gümnaasiumiks. Gümnaasium on siiski eelkõige tuntud suunitlusega kool. Oma sisulise tegevusega on vabariigis 2—3 gümnaasiumi nimetuse saanud: Nõo gümnaasium, spordigümnaasium, Tartu gümnaasium.

Keskkoolide avamine eeldab sisulise taseme kõrval ka õpilaste piirarvu. Alla 200 õpilasega koolist ei saa rääkida kui keskkoolist.

Kooliaastaeelsed nõupidamised jätkuvad. Ülevaate tegi

KAIDO JAKOBI foto